VROUWEN-HUISVLIJT

Kralen-rijgen.

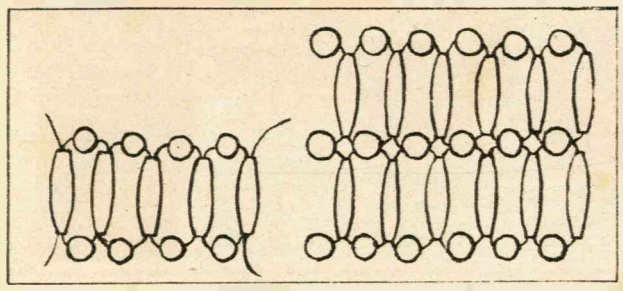
Als kind deden wij het reeds. — Welk een verrassing als wij op onzen verjaardag of anderen feestdag een doosje kralen ten geschenke ontvingen. — 't Waren destijds echte glaskralen, kleine, gekleurde, glazen buisjes, waarvan onze grootmoeders zulke mooie mozaïekschellekoorden wisten te rijgen. En wij, we regen er servetbanden van en ook wel ceintuurs voor de poppen.

Toen wij ouder werden, en onze oogen wat meer geoefend waren, kregen wij kleine ronde kralen.

Daarvan was veel meer te rijgen : armbanden, kettingen, vingerringen, die wij kwistig ten geschenke uitdeelden.

Zoo was 't in onze jeugd.

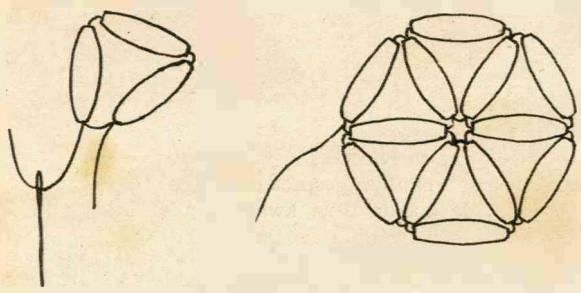
Thans blijft die jeugdliefhebberij ons nog altijd bij. Trekt het veelkleurige materiaal ons nog zoo aan, òf is 't wellicht

Links (afb. I): Het rijgen met 2 draden. Eerste toer. Rechts (afb. II): Hoe men den tweeden toer aan den eersten bevestigt.

de weinige vaardigheid-eischende werkwijze, òf de voldoening, die het opbouwen van een kralenmozaïek geeft? Wij weten 't niet, doch kralenrijgen of met kralen werken doen stellig de meeste onzer lezeressen gaarne.

Er zijn heel wat handwerktechnieken, waarbij kralen gebruikt kunnen worden ; daar is het breien met kralen, het haken met kralen, tapisseriewerk met kralen, rietwerk met kralen, weven met kralen, ja eigenlijk kunnen in alle handwerken kralen een mooie versieringsrol spelen, mits het

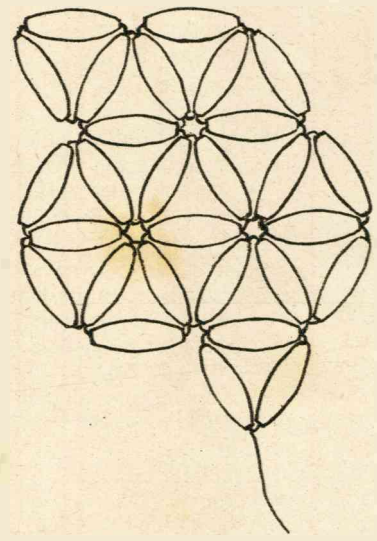
Links (afb. III): Opzetten voor het zeshoekig kleedje. Rechts (afb. IV): Eerste toer voor het zeshoekig kleedje.

ontwerp er zich voor leent en de kralen gekozen worden naar gelang de eischen van materiaal en werkwijze.

De industrie werkte in den loop der jaren het kralenwerk in de hand. Was men eertijds alleen aangewezen op de zoogezegde glazen buisjeskralen en de kleine ronde kraaltjes, thans heeft men een groote verscheidenheid kralen van groot tot klein. Er zijn kralen van glas, van hout, van steen, van metaal, langwerpig en rond, effen en met figuren beschilderd. De ronde kralen zijn er van kleine, glazen, ronde stipjes af, tot groote houten kogels toe. De grootste vormen echter hebben meer de functie te verrichten van verzwaren, ze worden gebruikt als kwast of bolversiering bijv. aan lichte stof die glad moet afhangen, lampsluiers, kleedjes enz.

Houten kralen, langwerpige en ronde, gebruikt men in onze dagen voor allerlei doeleinden. Ze leenen er zich ook uitstekend voor. Ze worden aaneengeregen voor tafelmatjes, servetringen en vingerdoek-ringetjes, ze worden aangewend als franjes, kwasten en halskettingen, ze worden verwerkt met riet, koord en grove wol.

Het is in vele gevallen evenwel lang geen kinderarbeid om van deze kralen een aardig werkstukje saam te stellen. 't Kan een ware puzzle zijn. Er is heelwat geduld noodig om den loop der draden door de kralen heen, uit te vinden, en het werkstuk mooi van kleur en teekening te doen zijn. Toch is de constructie bij eenig nadenken eenvoudig

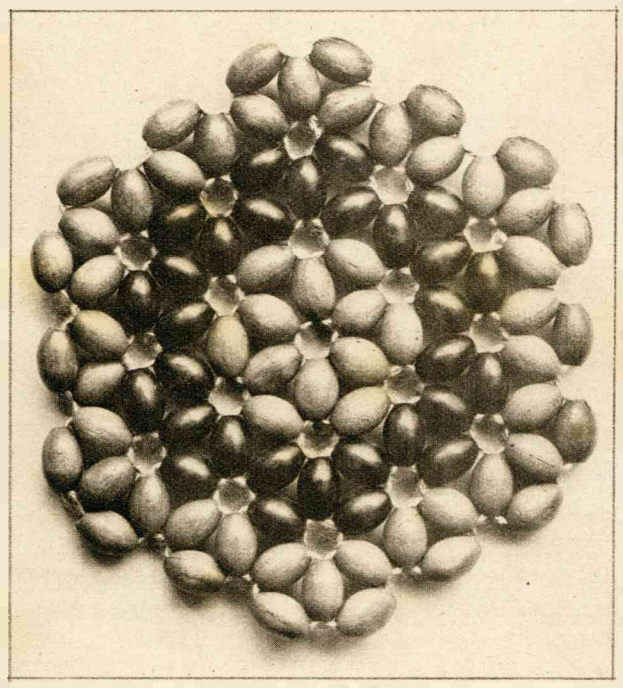

(Afb. V.) Het bevestigen van den tweeden toer aan den eersten.

Wij zullen hier twee werkwijzen aangeven, die in tal van kleurvariaties in toepassing zijn te brengen.

De eerste werkwijze (afb. 1 en 2) toont rijen naast elkaar liggende langwerpige houten kralen, met ronde houten kralen er tusschen van andere kleur. Men rijgt hiervoor met twee draden ijzergaren rij aan rij (zie afb. 1). Elke volgende rij wordt weer aan de vorige bevestigd op de wijze als afb. 2 aangeeft.

Een samenstel van rijen geeft bijv. een tafelmatje.

(Afb. VI). Zeshoekig kleedje van twee kleuren houten kralen.

Men kiest hiervoor twee kleuren langwerpige en twee kleuren ronde kralen, en zorgt er voor dat het matje in 't middenvlak licht van kleur is en een donkerder buitenrand heeft. Ook kan men op deze wijze servetbanden en vingerdoek-ringetjes maken, een servetband bestaat uit twee dergelijke rijen, een vingerdoekringetje uit één rij. Een werktasch met verticaal of horizontaal loopende banden bandfluweel of lint met deze kralenrijen als tusschenzetsels voldoet mede goed.

De tweede werkwijze, die wij bij het *zeshoekige* kleedje (afb. 6) aangeven, is ingewikkelder en voor oningewijden moeilijker te begrijpen. Toch is het werk niet lastig, de werkteekeningen afb 3, 4 en 5 verduidelijken den arbeid. Dergelijke kleedjes worden van uit het midden gewerkt, met glansgaren in de kleur van een der kralen. Ons kleedje bestaat uit drie toeren, die door het verschil van kleur duidelijk op de foto zijn te onderscheiden. De eerste middentoer (zie afb. 3 en 4) is geregen van licht-zandkleurige kralen, de tweede toer (zie afb. 5) is van donkerroode kralen, de derde buitenste toer is weder van licht-zandkleurige kralen. Bij de bewerking moet men er op rekenen dat de draad menigmaal tweemaal door één kraal heen moet loopen, om den toer te kunnen vervolgen.

Dergelijke kleedjes kan men natuurlijk maken van de afmeting welke men wenscht. Ook kan men elke open rondte in de midden-sterren en aan den buitenrand vullen met een ronde kraal.

Ten slotte nog een raad. Wil men, eenmaal de werkwijze machtig, door wijziging van de kleuren verscheidenheid in de teekening brengen, dan make men eerst op papier met waterverf een kleurteekening en werke daarnaar.

RECHLINDIS.

VOOR DE HUISVROUW

Het zelf-vervaardigen van aardappelmeel.

Bij het heerschende gebrek aan aardappelmeel zal het voor vele huismoeders zeker een uitkomst wezen, te vernemen op welke wijze men dit zelf kan maken.

Men schilt pl.m. 15 aardappelen en raspt die op een rasp fijn, neemt dan een fijne zeef of bij gebrek daaraan een doek, en doet daar een kleine hoeveelheid van de door het raspen verkregen brij op, giet hierover rijkelijk koud water en wrijft met een lepel over die massa, totdat men niets dan aardappelvezels overhoudt.

Dit wordt met de geheele hoeveelheid brij gedaan.

Daarna laat men het water pl.m. 5 minuten staan, en giet het dan voorzichtig af, dan ziet men het eenigszins rose gekleurde aardappelmeel als een koek op den bodem liggen.

Om nu het meel de vereischte witte tint te doen verkrijgen, wrijft men nog één-, of desnoods tweemaal, het meel met schoon water door 'n zeef of doek heen, en het meel is tot drogen gereed.

Dit doet men op een zacht vuur, onder voortdurend losh**o**uden van den bodem (een platte schaal of bordje is hiervoor het beste), net zoo lang totdat het fijn als poeder wordt. — De 15 aardappelen geven een flinke hoeveelheid aardappelmeel. E. A. E.

Om van versleten kousen nog bruikbare te maken.

Men knipt de kousenbeenen open, snijdt daaruit een voetbovenstuk, een voetzool, den hiel in twee deelen, doch rekent er op dat de middennaden een halven centimeter over elkaar moet slaan. Rechts en links naait men dien naad met een luchtigen maassteek tezamen. Het teenstuk en de hiel worden dubbel genomen. Het teenstuk wordt ook met een lossen maassteek eerst ingezet alvorens den geheelen kousenvoet aan elkaar te naaien: alles met een naad van een halven centimeter links en rechts over elkaar slaan. De aldus verkregen kousenvoet zet men dan met ongeveer $^3/_4$ c.M. inslag aan een goed beenstuk, en men heeft weer 'n nieuwe kous. — Br.

Natuurkunde in de Huiskamer

4. Water in wijn veranderen.

Een recept, om zich, in deze tijden van duurte en schaarschte aan tafel gratis een glaasje wijn te verschaffen, zou ongetwijfeld bij menigeen in goede aarde vallen. —

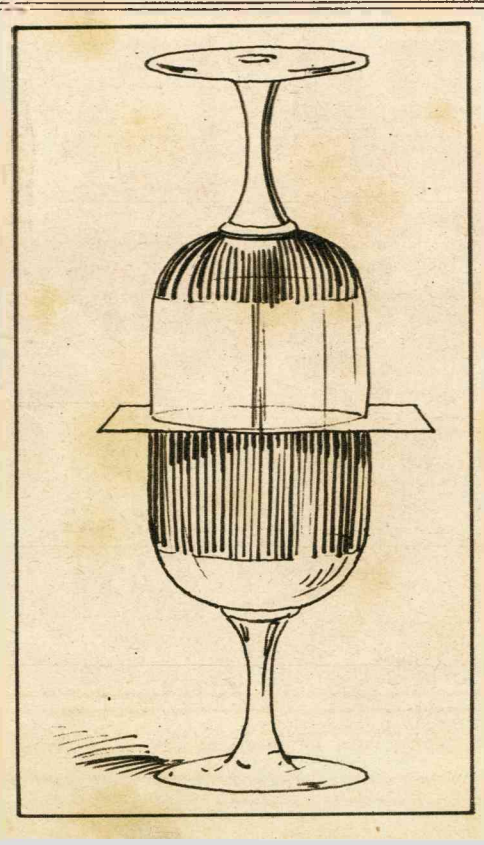
Om teleurstelling te voorkomen, moet echter dadelijk opgemerkt worden, dat het hier slechts een schijnbare metamorphose geldt, die niet in de termen valt voor practische toepassing.

Eerder zou het omgekeerde: wijn in water veranderen, daartoe in aanmerking komen, althans er zijn wijnhandelaars, die het in de toepassing van dezen goocheltoer ver gebracht hebben.

Ons kunststuk, kan echter in een ander opzicht nut stichten: het aantoonen van een paar interessante natuurkundige verschijnselen.

Het berust namelijk op het verschil in specifiek gewicht tusschen wijn en water, waardoor de deeltjes van den lichteren wijn de hoogste plaats trachten in te nemen.

Gewoonlijk merkt men van dat verschil niet veel, daar wijn en water — heel anders dan olie en water — zich gemakkelijk met elkaar vermengen. Als men er echter zorg voor draagt, dat die vermenging niet — of althans niet dadelijk — kan plaats hebben, dan zetten de beide vloeistoffen zich inderdaad, volgens haar soortelijk gewicht, boven elkaar af, waarbij zij tenslotte

elkaar volkomen verdringen. Dit kan geschieden, zooals op de figuur is voorgesteld.

Men neemt twee even groote en volkomen gelijke wijnglazen en vult deze, tot aan den rand toe, het eene met rooden wijn, het andere met water. Op het laatste legt men een blad papier, drukt dit goed tegen den rand van het glas, keert dan dit laatste met één hand tegen het papier, om en plaatst het, zoo omgekeerd, op het glas met wijn, met de randen van beide glazen juist op elkaar.

Terwijl men nu met de ééne hand de glazen goed aaneenhoudt, trekt men, met de andere, het papier voorzichtig een weinig tusschen de glazen weg, zoodat aldaar een uiterst dunne open spleet vrij blijft. Dadelijk ziet men nu den lichteren wijn, als een draadvormige roode straal, omhoog stijgen, en het zwaardere water als een kleurlooze beek, in het onderste glas afdalen. Na eenigen tijd is het bovenste glas met wijn, het onderste met water gevuld.

Laat men nu de glazen geruimen tijd aldus staan, dan gaan de beide vochten zich, door de spleet, toch langzamerhand met elkaar vermengen.

Dit is een gevolg van het verschijnsel, door de natuurkundigen „diffusie" genoemd, tengevolge waarvan twee vloeistoffen, die vermengbaar zijn, zich, door de beweging harer moleculen, onafhankelijk van haar specifiek gewicht, tot een gelijkmatig mengsel met elkaar vereenigen.

Dr. A. J. C. SNIJDERS.

Zutphen.